

Τηλεκπαίδευση: 110 εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων τοποθετούνται πάνω στο θέμα

Στην τηλεκπαίδευση δεν δίνουμε συναίνεση

Η εκπαίδευση δεν είναι ουδέτερος θεσμός, αλλά στην πραγματικότητα επηρεάζεται κι επηρεάζει οικονομία, κοινωνία και πολιτική. Από τη δεκαετία του '90 χρησιμοποιείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την εμπορευματοποίηση κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας μέσα από νέες τεχνολογίες πληροφορικής κι επικοινωνιών.

Οι βάσεις τέθηκαν στη Συνθήκη του Μάαστριχ το 1992 και ανανεώθηκαν στη Σύνοδο της Λισσαβόνας το 2000. Από τότε κράτη και καπιταλιστές εισάγουν σταδιακά νέες τεχνολογίες, ιδίως πληροφορικής κι επικοινωνίας, στον εκπαιδευτικό τομέα.

Η υγειονομική κρίση του covid-19 έγινε χρυσή ευκαιρία για τη γενικευμένη εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (εξ ΑΕ) ή τηλεκπαίδευσης, σύγχρονης ή ασύγχρονης. Στην αρχή προαιρετικά και με επίκληση στο εκπαιδευτικό καθήκον ή σ' ενοχικά σύνδρομα, ήδη υποχρεωτικά ως καινοτόμα και πολλά υποσχόμενη μορφή εκπαίδευσης και δήθεν, μόνη ρεαλιστική λύση.

Η τηλεκπαίδευση είναι εκπαίδευση;

Η εκπαίδευση, με όλες τις ταξικές ανισότητες της, πάντως τους δυο τελευταίους αιώνες παρείχε κάποιες εγγυήσεις. Προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, κρατική θεσμοθέτηση, δηλωμένους γενικούς σκοπούς και ειδικούς στόχους, αναλυτικά προγράμματα σπουδών, νομικό πλαίσιο λειτουργίας, συγκεκριμένες μεθόδους κι εργαλεία επίτευξης των στόχων, και συνολικό έλεγχο. Επίσης εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό, ισότιμη πρόσβαση, φυσική παρουσία σε συγκεκριμένους χώρους και χρόνους (κτηριακές υποδομές, χρόνοι φοίτησης), διδακτικό υλικό, διαπροσωπικές σχέσεις, δημοκρατικές διαδικασίες, ένταξη και δράση στο κοινωνικό περιβάλλον της σχολικής ή πανεπιστημιακής κοινότητας, πολύπλοκες διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης μέσα από ανάπτυξη σχέσεων και αλληλεπίδραση, αισθητηριακές προκλήσεις και απαντήσεις, πειραματισμό, και πλήθος άλλες πολυδιάστατες διαδικασίες. Σκοποί της ορίζονται η ολόπλευρη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων στην κατεύθυνση της δημιουργίας δημοκρατικών πολιτών, η καλλιέργεια κοινωνικής ταυτότητας και συνείδησης, η ανάπτυξη συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας συμμετοχικά και με ανάληψη πρωτοβουλιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου.

Απεναντίας, στην εξΑΕ από τη δεκαετία του 1950 προσέφυγαν χώρες με αποκλειστικό γνώμονα την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση του κόστους. Η εξΑΕ σημαίνει απόσταση χωρική ή και χρονική μεταξύ δασκάλων και μαθητών και προσφέρεται από κάθε λογής φορείς. Μεσολαβείται από προκατασκευασμένα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα μάθησης (πλατφόρμες) και ατομικά μέσα πρόσβασης σ' αυτά, ενώ στηρίζεται στην αποτελεσματικότητα διδακτικών πακέτων που εξυπηρετούν πρωτίστως γνωσιακούς στόχους. Επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα προωθώντας το τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευόμενοι με το δάσκαλο ή σύμβουλο σε ρόλο απλού μεσολαβητή. Δηλωμένο σκοπό έχει την ανάπτυξη ικανοτήτων χρήσιμων στην παραγωγή, μαζί με κάποιες ελάχιστες κοινωνικές δεξιότητες

συνεργασίας που να διευκολύνουν την εργασιακή απόδοση και τη στοιχειώδη συγκράτηση της κοινωνικής συνοχής. Σ' αυτήν ακριβώς τη θεώρηση αντιτασσόμαστε και δεν δεχόμαστε ότι η ΕΞΑΕ είναι εκπαίδευση. Η επιστήμη τονίζει ότι μαθαίνουμε μόνο μέσα από σχέσεις και συλλογικά, ενώ η απαράδεκτη ατομική ευθύνη της επιτυχίας ή αποτυχίας δεν είναι παρά το δόγμα του φιλελευθερισμού.

Η δημόσια εκπαίδευση την εποχή της ατομικής ευθύνης

Το ίδιο δόγμα προωθεί την υπονόμηση του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Η δημόσια εκπαίδευση παύει προοδευτικά να είναι δημόσια, καθώς τεχνολογικά προϊόντα του ιδιωτικού τομέα (πλατφόρμα WEBEX, Microsoft, zoom, google, youtube, κ.ά.) διεισδύουν ενισχύοντας διαρκώς το ρόλο τους, αρχικά με τη μορφή χορηγίας ή φιλανθρωπίας και κατόπιν με συμπράξεις δημοσίου - ιδιωτικού τομέα που φέρνουν υπερκέρδη στον ιδιώτη ληστεύοντας το δημόσιο. Τα ψηφιακά εργαλεία μάθησης αναπτύσσονται με αλματώδη ταχύτητα προς αυτή την κατεύθυνση, όπως και η ζήτησή τους. Καθώς μετατίθενται οι ευθύνες στα άτομα, η οικογένεια -όπου και όταν υφίσταται- καλείται ξανά να στηρίξει την εκπαίδευση οικονομικά, ηθικά και ψυχολογικά. Η οικονομική μας επιβάρυνση κλιμακώνεται εδώ και χρόνια, αλλά πλέον η επιχείρηση της τηλεκπαίδευσης στη χώρα μας ακυρώνει κάθε προσπάθεια αυτονομίας της νεολαίας και διεύρυνσης του εγκοινωνισμού πέρα από το στενό κύκλο των συγγενών, που είναι και στόχος πρωταρχικός της εκπαίδευσης.

Η εφαρμογή ακόμη κι ενός μεικτού μοντέλου δια ζώσης κι εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μειώνει τη δημόσια δαπάνη για κτηριακές υποδομές, προσωπικό και συγγράμματα. Καθώς όμως το κόστος για την απόκτηση τεχνολογικού εξοπλισμού μεταφέρεται σ' εκπαιδευόμενους κι εκπαιδευτικούς, πολλαπλασιάζονται ταξικές ανισότητες κι αποκλεισμοί. Οι ανισότητες αντί να αρθούν με την εξασφάλιση μέσων για όλους (αν υποθέσουμε ότι θα ήταν εφικτή) επεκτείνονται και στην ψηφιακή πραγματικότητα, καθώς αφορούν τα εργαλεία, τις δεξιότητες χρήσης τους, και όλη τη δομή και μορφοποίηση των νέων περιβαλλόντων μάθησης που καθόλου ουδέτερα δεν είναι.

Σκέψεις για τις επιπτώσεις

Παιδαγωγικά, διδακτικά και μαθησιακά η τηλεκπαίδευση φέρνει εξατομίκευση και απομόνωση που συχνά προκαλούν ψυχικές διαταραχές και νοσήματα, ακυρώνοντας τους παιδαγωγικούς σκοπούς που προάγει η φυσική παρουσία. Καταργεί τις διδακτικές μεθόδους που βασίζονται στην προσωπική σχέση δασκάλου-μαθητή, δίνοντας κυρίαρχη θέση σ' εμπορευματοποιημένες νέες τεχνολογίες. Υποβαθμίζει τη μόρφωση σε κατάρτιση κι εργαλειακές δεξιότητες, ενώ αυθαίρετα ποσοτικοποιεί τα κριτήρια της μάθησης. Προάγει εντέλει μια περιορισμένη εργαλειακή ορθολογικότητα (κατά το μέσο), ενώ αποδυναμώνει τη συνθετική, ολοποιητική, διαλεκτική και μη εργαλειακή λογική (ορθολογικότητα κατά το σκοπό).

Εργασιακά, η τηλεκπαίδευση οδηγεί σε κακοποιητικές ολόένα πιο ελαστικές, εντατικοποιημένες και προσωρινές μορφές εργασίας (αναπληρωτές τρίμηνης σύμβασης για την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης το τρέχον σχολικό έτος). Κατακερματίζει το χρόνο εργασίας διαχέοντάς τον μέσα στο εικοσιτετράωρο. Αποδιοργανώνει τη συλλογικότητα, αφού ο κοινός χώρος εργασίας χάνεται και οι συλλογικές αποφάσεις περιορίζονται. Η εκπαιδευτική εργασία τυποποιείται με ανούσια ποσοτικά κριτήρια και υπόκειται σε κεντρικό έλεγχο και αξιολόγηση από το Υπουργείο, που παρακολουθεί πάντοτε τα δεδομένα χρήσης της πλατφόρμας, όσο και από τον ιδιώτη πάροχο της πλατφόρμας.

Ειδικά στη χώρα μας, η τηλεκπαίδευση στερούνταν νομικού πλαισίου στο πρώτο κύμα της υγειονομικής κρίσης. Φέτος το Υπουργείο τη νομοθέτησε εσπευσμένα ως δήθεν αποτελεσματική λύση για καραντίνες κι ευπαθείς ομάδες (και βέβαια ως εργαλείο για να σπάσει τις σχολικές καταλήψεις). Ωστόσο παραμένει αντισυνταγματική, καταλύοντας την αρχή της ισότιμης και δωρεάν πρόσβασης. Τα προσωπικά δεδομένα εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων κινδυνεύουν να παραδοθούν προς αξιοποίηση σε κάθε λογής κερδοσκόπους.

Για μια δημόσια εκπαίδευση ζωντανή

Ενώ οι οπισθοδρομικές αλλαγές στην εκπαίδευση αποκτούν ιλιγγιώδη ταχύτητα, το εκπαιδευτικό κίνημα αργεί ν' αρθρώσει οργανωμένη κριτική. Στέλνουμε λοιπόν μήνυμα κινδύνου. Αν εκπαιδευτικοί, παιδιά και γονείς δεν αντισταθούμε στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση που έχει αιχμή την ΕΞΑΕ, δυστυχώς διαμορφώνεται στην εκπαίδευση μια νέα κατάσταση δυσόιωνη για το σύνολο της κοινωνίας και ιδίως για τα μη προνομιούχα στρώματα.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, λοιπόν, αρνούμαστε την τηλεεκπαίδευση με τον τρόπο που μεθοδεύεται σήμερα, και αγωνιζόμαστε για ανοιχτά σχολεία και πανεπιστήμια με ίση πρόσβαση, μείωση σπουδαστών και μαθητών σε κάθε αίθουσα, ζωντανή εκπαιδευτική διαδικασία και ουσιαστική αύξηση των δαπανών για τη δημόσια παιδεία. Για μια δημόσια εκπαίδευση που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές κοινωνικές ανάγκες.

Αγγελίδη Ευαγγελία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Αλεξίου Σπύρος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Αναγνωστάκης Αλέξανδρος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Αναστασόπουλος Βασίλης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ανδριοπούλου Ανδριάννα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Βαγενάς Μάριος, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Βαϊνάς Παντελής, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Βλάχου Σόνια, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Γαβαλάς Αργύρης, εκπαιδευτικός Β΄/Βαθμιας

Γαλάνη Μάρω, Ε.Ε.ΕΠ, Πανεπιστημίου Πατρών

Γανωτής Νίκος, φοιτητής Παν/μίου Πατρών

Γιαταγάνα Έλενα, εκπαιδευτικός ιδιωτικής εκπαίδευσης

Γυϊόκα Λία, αναπλ. Καθηγήτρια ΑΠΘ

Διαμαντίδης Τάκης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Διολέτης Γιώργος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ζερβουδάκης Γεώργιος, αναπλ. Καθηγητής Παν/μίου Πατρών

Θεοδωροπούλου Κατίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ιωάννου Βάσω, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Καβάλα Μαρία, επίκ. Καθηγήτρια ΑΠΘ

Καγιάφας Φώτης, μεταπτυχιακός φοιτητής

Καζάνης Νεκτάριος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κακαγιάννης Νίκος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κακούρου Κωνσταντίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Καμπακάκη Ελένη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Καρυώτης Δημήτρης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κατσούλας Θεοδόσιος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κιουπκιολής Αλέξανδρος, αναπλ. Καθηγητής ΑΠΘ

Κιούρκας Δημήτρης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κοζιώρη Βαρβάρα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κόκα Βάσω, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κομπότης Νίκος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κοντογιάννη Μαριλένα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κοτζαμανίδη Ειρήνη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κοτζαμανίδη Λίνα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Κουμπουρά Μαρία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κούκου Κατερίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κουκούλας Λευτέρης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κουκούτση Αγγελική, εκπαιδευτικός ιδιωτικής εκπαίδευσης

Κουκούτσης Γιάννης, φοιτητής Παν/μίου Πατρών

Κουρنيώτης Χρήστος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κουσινίδης Χαρίλαος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Κουφιώτου Λίτσα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Κυδωνιάτης Ιάσοντας, φοιτητής Παν/μίου Κέρκυρας

Κυπραίος Μανόλης, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Κυριακάκης Γιάννης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας, πρόεδρος ΕΛΜΕ Χανίων

Κωστόπουλος Κώστας, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Λαμπρόπουλος Ντίνος, εκπαιδευτικός ιδιωτικής εκπ/σης

Λαμπροπούλου Ευαγγελία, μεταπτυχιακή φοιτήτρια Παν/μίου Πατρών

Λαμπροπούλου Νίκη, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Λέττα Ελένη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Λυκούδη Άννα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μάλης Νίκος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μάλφας Γιώργος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μανέτας Γιάννης, ομότ. Καθηγητής Παν/μίου Πατρών

Μαντέλας Νίκος, υποψήφιος διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α., εκπαιδευτικός ιδιωτικής εκπαίδευσης

Μαραβελίδου Μαρία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μαρκέτος Σπύρος, επίκ. Καθηγητής ΑΠΘ

Μαστραπά Θεοδώρα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μουντάκη Αναστασία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μουρατίδου Μαρίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μούρης Ηλίας, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μουρκούσης Σταύρος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μούρτζη Βάσω, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μπαρμπαγιάννη Έλλη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μπελερή Ντίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μπελερή Ιωάννα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μπίκα Δήμητρα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Μπίκας Παναγιώτης, Ε.ΔΙ.Π. ΑΠΘ

Μπουρτζίλα Αλεξάνδρα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Νικολακόπουλος Γιάννης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Νικολόπουλος Χρήστος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ντούκα Αναστασία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ορφανίδου Όλγα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας

Παπαδημητρίου Βασίλης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Παπαδόπουλος Δημήτρης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Παπαθανάσης Λευτέρης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Παπαθανασίου Θανάσης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Παπαϊωάννου Αναστασία, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Παπαχατζής Ηλίας, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Παναγοπούλου Γιώτα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Πανουτσόπουλος Γρηγόρης, ερευνητής ΕΚΠΑ
Παρτόζης Γιάννης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Πατσιατζή Δέσποινα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Πρόγγα Μαρία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Προγούλης Νίκος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας και Γ΄/θμιας
Ράπτη Μαρίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Ρεμπάπης Παναγιώτης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Ρέππα Ντίνα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Σαλαγιάννη Διαμάντω, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Σαλαγιάννη Μαρία, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Σιδηροπούλου Ελένη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Σκούρας Άγγελος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Σουρτζής Φώτης, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Σπυρόπουλος Γιάννης, φοιτητής Παν/μίου Πατρών
Σταυρόπουλος Τάσος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Στεφάνου Κατερίνα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Στίγκα Μάρθα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Σφαιροπούλου Αθηνά, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Τεντζερά Λήδα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Τομαρά Δήμητρα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Τραγά Στέλλα, εκπαιδευτικός Α΄/θμιας
Τσαπραλή Μαρία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας
Τσιλιγιάννη Ευαγγελία, Ε.ΔΙ.Π Παν/μίου Ιωαννίνων

Τσιόκανος Θανάσης, Καθηγητής Παν/μίου Θεσσαλίας

Φουντάς Θόδωρος, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Φρυδά Ευαγγελία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Χασιώτης Λουκής, επίκ. Καθηγητής ΑΠΘ

Χατζηαράπης Κώστας, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Χρονοπούλου Λίλα, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ψαρρού Σοφία, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Ψωίνου Έφη, εκπαιδευτικός Β΄/θμιας

Νοέμβρης 2020